

Δ.Λ.Π. 39
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ:
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ

Χρήστος Ι. Νεγκάκης
Καθηγητής

ΣΚΟΠΟΣ

2

- Η καθιέρωση αρχών για την αναγνώριση και αποτίμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και κάπτοιων συμβολαίων αγοράς ή πώλησης μη χρηματοοικονομικών στοιχείων.
- Κατανόηση ότι η χρησιμοποίηση χρηματοοικονομικών μέσων επηρεάζει σημαντικά την χρηματοοικονομική κατάσταση, την κερδοφορία αλλά και τις ταμειακές ροές μιας επιχείρησης

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

3

➤ **Εφαρμογή από όλες τις επιχειρήσεις και για όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα εκτός από:**

✓ εκείνες τις συμμετοχές σε θυγατρικές, συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες που αντιμετωπίζονται λογιστικά σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 27 (ατομικές οικονομικές καταστάσεις), 28 (επενδύσεις σε συγγενείς & Κ/Ξ) και ΔΠΧΑ 10,11,12 (ενοποιημένες, γνωστοποίηση συμμετοχών).

⇒ Ωστόσο, εφαρμόζεται:

❖ σε συμμετοχή σε θυγατρική ή συγγενή επιχείρηση ή σε κοινοπραξία που σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 27, 28 ή ΔΠΧΑ 10,11,12 αντιμετωπίζεται λογιστικά σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39.

❖ σε παράγωγα που αφορούν συμμετοχές σε θυγατρική ή συγγενή επιχείρηση ή κοινοπραξία, εκτός αν το παράγωγο ανταποκρίνεται στον ορισμό του συμμετοχικού τίτλου της οικονομικής οντότητας του Δ.Λ.Π. 32.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

4

➤ Εφαρμογή από όλες τις επιχειρήσεις και για όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα εκτός από:

✓ δικαιώματα και δεσμεύσεις από μισθώματα για τα οποία εφαρμόζεται το Δ.Λ.Π. 17

➡ Ωστόσο εφαρμόζεται για :

- ❖ απαιτήσεις από μισθώματα που αναγνωρίζονται από εκμισθωτή και αφορούν την παύση αναγνώρισης και την απομείωση
- ❖ υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις που αναγνωρίζονται από μισθωτή και αφορούν στην παύση αναγνώρισης
- ❖ παράγωγα που ενσωματώνονται σε μισθώσεις και αφορούν ενσωματωμένα παράγωγα

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

5

➤ Εφαρμογή από όλες τις επιχειρήσεις και για όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα εκτός από:

✓ δικαιώματα και δεσμεύσεις εργοδοτών σύμφωνα με προγράμματα παροχών σε εργαζομένους με βάση το Δ.Λ.Π. 19.

✓ χρηματοοικονομικά μέσα εκδοθέντα από την οικονομική οντότητα που ανταποκρίνονται στον ορισμό του συμμετοχικού τίτλου του Δ.Λ.Π. 32 (συμπεριλαμβανομένων δικαιωμάτων προαίρεσης και δικαιωμάτων αγοράς μετοχών).

➡ Ωστόσο, ο κάτοχος τέτοιων συμμετοχικών τίτλων εφαρμόζει το παρόν Πρότυπο στα μέσα αυτά, εκτός αν ανταποκρίνονται σε προαναφερόμενη εξαίρεση (βλ. διαφάνεια 3)

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

6

- **Εφαρμογή από όλες τις επιχειρήσεις και για όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα εκτός από:**
 - ✓ δικαιώματα και δεσμεύσεις από ασφαλιστήρια συμβόλαια με βάση το Δ.Π.Χ.Α. 4 (ασφαλιστήρια συμβόλαια), εκτός των δικαιωμάτων και δεσμεύσεων ενός εκδότη από ένα ασφαλιστήριο συμβόλαιο που ανταποκρίνεται στον ορισμό του συμβολαίου χρηματοοικονομικής εγγύησης ή μια σύμβαση που υπάγεται στην εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 4, καθώς περιλαμβάνει ένα χαρακτηριστικό προαιρετικής συμμετοχής.
 - ➡ Ωστόσο, ισχύει για ένα παράγωγο ενσωματωμένο σε ένα συμβόλαιο που εμπίπτει στην εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 4, εάν το παράγωγο καθ'αυτό δεν αποτελεί συμβόλαιο υπαγόμενο στο Δ.Π.Χ.Α. 4.
 - ➡ Αν ένας εκδότης συμβολαίων χρηματοοικονομικής εγγύησης έχει αναφέρει προηγουμένως ρητά ότι θεωρεί τα εν λόγω συμβόλαια ως ασφαλιστήρια συμβόλαια και έχει χρησιμοποιήσει τη λογιστική μεταχείριση που ισχύει για ασφαλιστήρια συμβόλαια, τότε μπορεί να επιλέξει την εφαρμογή του Δ.Λ.Π. 39 ή του Δ.Π.Χ.Α. 4, με την επιλογή αυτή να καθίσταται αμετάκλητη.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

7

- **Εφαρμογή από όλες τις επιχειρήσεις και για όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα εκτός από:**
 - ✓ συμβάσεις για μελλοντική αγορά ή πώληση μεταξύ ενός αποκτώντος και ενός πωλητού μετόχου από την οποία θα προκύπτει μια συνένωση επιχειρήσεων σε μελλοντική ημερομηνία απόκτησης
 - ✓ δανειακές δεσμεύσεις εκτός των δανειακών δεσμεύσεων που περιγράφονται παρακάτω (βλ. διαφάνεια 9) και αυτών που αφορούν στην παύση αναγνώρισης

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

8

➤ **Εφαρμογή από όλες τις επιχειρήσεις και για όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα εκτός από:**

✓ χρηματοοικονομικά μέσα, συμβάσεις και δεσμεύσεις που αφορούν συμφωνίες για παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών στις οποίες εφαρμόζεται το Δ.Π.Χ.Α. 2, εκτός από συμβάσεις που εφαρμόζονται από όσα ορίζει το Δ.Λ.Π. 39.

✓ δικαιώματα σε πληρωμές για αποζημίωση της οικονομικής οντότητας για δαπάνες που αφορούν διακανονισμό υποχρέωσης που αναγνωρίζει ως πρόβλεψη, με βάση το Δ.Λ.Π. 37 ή για τις οποίες, προγενέστερα, είχε αναγνωρισθεί πρόβλεψη με βάση το Δ.Λ.Π. 37.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

9

➤ Οι δανειακές δεσμεύσεις που εμπίπτουν στο Δ.Λ.Π. 39 :

✓ αυτές που ορίζει η οικονομική οντότητα ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

➡ Η οικονομική οντότητα που στο παρελθόν ακολουθούσε την πρακτική της πώλησης των περιουσιακών στοιχείων από τις δανειακές δεσμεύσεις της λίγο μετά τη δημιουργία τους, εφαρμόζει το Δ.Λ.Π. 39 σε όλες τις δανειακές δεσμεύσεις της ίδιας κατηγορίας

✓ αυτές που μπορούν να διακανονιστούν συμψηφιστικά τοις μετρητοίς ή με παράδοση ή έκδοση άλλου χρηματοοικονομικού μέσου. Οι εν λόγω δανειακές δεσμεύσεις αποτελούν παράγωγα

✓ αυτές που αφορούν παροχή δανείου με επιτόκια χαμηλότερα εκείνων της αγοράς

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

10

- Εφαρμογή του Δ.Λ.Π. 39 σε συμβάσεις αγοράς ή πώλησης μη χρηματοοικονομικών στοιχείων που μπορούν να διακανονιστούν συμψηφιστικά τοις μετρητοίς ή με άλλο χρηματοοικονομικό μέσο ή με την ανταλλαγή χρηματοοικονομικών μέσων, σαν να ήταν τα συμβόλαια χρηματοοικονομικά μέσα.

Εξαίρεση:

Συναπτόμενες συμβάσεις που συνεχίζουν να κατέχονται για παραλαβή ή παράδοση μη χρηματοοικονομικού στοιχείου σύμφωνα με τις αναμενόμενες απαιτήσεις της οικονομικής οντότητας για την αγορά, πώληση ή χρήση.

ΟΡΙΣΜΟΙ

11

- **Παράγωγο:** Χρηματοοικονομικό μέσο ή άλλο συμβόλαιο που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Δ.Λ.Π. 39 και έχει και τα εξής χαρακτηριστικά:
- ✓ μεταβαλλόμενη αξία ανάλογα με τις μεταβολές ενός καθορισμένου επιτοκίου, μιας τιμής χρηματοοικονομικού μέσου, ενός αγαθού, μιας συναλλαγματικής ισοτιμίας, ενός δείκτη τιμών ή συντελεστών, μιας πιστωτικής διαβάθμισης ή ενός πιστωτικού δείκτη ή μιας άλλης μεταβλητής, με την προϋπόθεση, στην περίπτωση μη χρηματοοικονομικής μεταβλητής, ότι η μεταβλητή δεν αναφέρεται ειδικά σε κάποιον αντισυμβαλλόμενο της σύμβασης
 - ✓ δεν προϋποθέτει αρχική καθαρή επένδυση ή απαιτεί ελάχιστη αρχική επένδυση συγκριτικά με άλλους τύπους συμβάσεων με παρόμοια συμπεριφορά στις μεταβολές των συνθηκών της αγοράς και
 - ✓ διακανονισμός σε μελλοντική ημερομηνία

ΟΡΙΣΜΟΙ

12

➤ **Χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή χρηματοοικονομική υποχρέωση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων:** Χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή χρηματοοικονομική υποχρέωση που πληροί οποιαδήποτε από τις εξής προϋποθέσεις :

✓ κατατάσσεται ως κατεχόμενο για εμπορική εκμετάλλευση

- ❖ αποκτήθηκε ή πραγματοποιήθηκε κυρίως για σκοπούς πώλησης ή επαναγοράς στο εγγύς μέλλον
- ❖ αποτελεί μέρος χαρτοφυλακίου εξατομικευμένων χρηματοοικονομικών μέσων που είχαν κοινή διαχείριση και για τα οποία υπάρχουν τεκμηριωμένες ενδείξεις πρόσφατου σχεδίου βραχυπρόθεσμης αποκόμισης κερδών ή
- ❖ είναι παράγωγο (εκτός από παράγωγο που είναι συμβόλαιο χρηματοοικονομικής εγγύησης ή προσδιορισμένο και αποτελεσματικό μέσο αντιστάθμισης)

✓ κατά την αρχική αναγνώριση προσδιορίστηκε από την οικονομική οντότητα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (*σύνθετο συμβόλαιο ή η χρήση αυτού του προσδιορισμού καταλήγει σε περισσότερο συναφή πληροφόρηση*)

ΟΡΙΣΜΟΙ

13

- **Διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις:** Μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με καθορισμένες ή προσδιορισμένες πληρωμές και καθορισμένη λήξη τα οποία η οικονομική οντότητα έχει την πρόθεση και τη δυνατότητα να διακρατήσει μέχρι τη λήξη , εκτός από αυτά που :
- ✓ προσδιορίζονται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων κατά την αρχική αναγνώριση
 - ✓ προσδιορίζονται ως διαθέσιμα προς πώληση
 - ✓ ανταποκρίνονται στον ορισμό των δανείων και απαιτήσεων
- *Περίπτωση διακρατούμενων μέχρι τη λήξη επενδύσεων: εταιρικά ή κρατικά ομόλογα*
 - *Αντίθετα, δεν μπορούν να ταξινομηθούν στην κατηγορία αυτή π.χ. οι μετοχές ή τα διαρκή ομόλογα (αφού δεν έχουν ημερομηνία λήξης)*

ΟΡΙΣΜΟΙ

14

- **Δάνεια και απαιτήσεις:** Μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με σταθερές ή προσδιορισμένες καταβολές που δεν έχουν χρηματιστηριακή τιμή σε ενεργό αγορά, εκτός από αυτά που:
- ✓ η οικονομική οντότητα σκοπεύει να πωλήσει άμεσα ή στο εγγύς μέλλον, που θα καταταχθούν ως προοριζόμενα για εμπορική εκμετάλλευση και εκείνα που προσδιορίζει στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων κατά την αρχική αναγνώριση
 - ✓ η οικονομική οντότητα προσδιορίζει ως διαθέσιμα προς πώληση κατά την αρχική αναγνώριση ή
 - ✓ ο κάτοχός τους μπορεί να μην ανακτήσει ουσιαστικά ολόκληρη την αρχική επένδυση, για λόγους εκτός από επιδείνωση πιστοληπτικής αξιοπιστίας, τα οποία θα καταταχθούν ως διαθέσιμα προς πώληση.

ΟΡΙΣΜΟΙ

15

- **Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία:** Μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν κατατάσσονται ως δάνεια και απαιτήσεις, επενδύσεις διακρατούμενες μέχρι τη λήξη ή χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.
- **Συμβόλαιο χρηματοοικονομικής εγγύησης:** Συμβόλαιο που προβλέπει συγκεκριμένες πληρωμές από πλευράς του εκδότη για την αποζημίωση του κατόχου λόγω ζημίας που υπέστη από την ανικανότητα συγκεκριμένου οφειλέτη να καταβάλλει πληρωμές σύμφωνα με τους αρχικούς ή τροποποιημένους όρους ενός χρεωστικού τίτλου.

ΟΡΙΣΜΟΙ

16

- **Αποσβεσμένο κόστος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης:** Το αρχικό ποσό επιμέτρησης μετά την αφαίρεση των αποπληρωμών κεφαλαίου, πλέον ή μείον τη συσσωρευμένη απόσβεση κάθε διαφοράς μεταξύ του αρχικού αυτού ποσού και του καταβλητέου στη λήξη ποσού. Υπολογίζεται με τη μέθοδο του αποτελεσματικού επιτοκίου, και μετά την αφαίρεση κάθε υποτίμησης (απευθείας ή μέσω σχετικής πρόβλεψης) για απομείωση ή μη εισπραξιμότητα.

μέθοδος υπολογισμού του αποσβεσμένου κόστους ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης και επιμερισμού των εσόδων ή εξόδων από τόκους κατά τη διάρκεια της σχετικής περιόδου

το επιτόκιο που προεξοφλεί με ακρίβεια μελλοντικές καταβολές τοις μετρητοίς ή εισπράξεις για τη διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου ή, όταν απαιτείται, για συντομότερο διάστημα, στην καθαρή λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή της υποχρέωσης.

ΟΡΙΣΜΟΙ

17

- **Παύση αναγνώρισης:** Η αφαίρεση ενός ήδη αναγνωρισμένου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης από την κατάσταση οικονομικής θέσης μιας οικονομικής οντότητας.
- **Εύλογη αξία:** Το ποσό με το οποίο ένα περιουσιακό στοιχείο θα μπορούσε να ανταλλαγεί ή μια υποχρέωση να διακανονισθεί μεταξύ δύο μερών που ενεργούν με τη θέλησή τους και με πλήρη γνώση των συνθηκών της αγοράς, στο πλαίσιο μιας συναλλαγής που διεξάγεται σε καθαρά εμπορική βάση .
- **Συμβόλαιο κανονικής παράδοσης:** Η αγορά ή πώληση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου βάσει ενός συμβολαίου, με όρους που απαιτούν παράδοση του περιουσιακού στοιχείου εντός του χρονικού περιθωρίου που καθορίζεται από κανονισμούς ή τους πρότυπους κανόνες της σχετικής αγοράς.

ΟΡΙΣΜΟΙ

18

- **Κόστος συναλλαγής:** Το διαφορετικό κόστος που αφορά άμεσα στην απόκτηση, έκδοση ή διάθεση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης.
- **Διαφορικό κόστος:** Το κόστος που δε θα είχε υποστεί η οικονομική οντότητα αν δεν είχε αποκτήσει, εκδώσει ή διαθέσει το χρηματοοικονομικό μέσο.
- **Βέβαιη δέσμευση:** Μια δεσμευτική συμφωνία για την ανταλλαγή μιας καθορισμένης ποσότητας πόρων σε μια καθορισμένη τιμή και σε μια καθορισμένη μελλοντική ημερομηνία ή ημερομηνίες.
- **Προσδοκώμενη συναλλαγή:** Μελλοντική συμφωνία που αναμένεται αλλά για την οποία δεν υπάρχει δέσμευση.

ΟΡΙΣΜΟΙ

19

- **Μέσο αντιστάθμισης:** Προσδιοριζόμενο παράγωγο ή (για αντιστάθμιση του κινδύνου μεταβολής των συναλλαγματικών ισοτιμιών μόνο) ένα προσδιοριζόμενο, μη παράγωγο χρηματοοικονομικό στοιχείο ή μια μη παράγωγη χρηματοοικονομική υποχρέωση της οποίας η εύλογη αξία ή οι ταμειακές ροές αναμένεται να συμψηφίσουν τις μεταβολές της εύλογης αξίας ή των ταμειακών ροών ενός προσδιοριζόμενου αντισταθμισμένου στοιχείου
- **Αντισταθμισμένο στοιχείο:** Περιουσιακό στοιχείο, υποχρέωση, βέβαιη δέσμευση ή πολύ πιθανή μελλοντική προσδοκώμενη συναλλαγή ή καθαρή επένδυση σε εκμετάλλευση στο εξωτερικό που εκθέτει την οικονομική οντότητα σε κίνδυνο μεταβολών της εύλογης αξίας ή των μελλοντικών ταμειακών ροών και το οποίο προσδιορίζεται από την οικονομική οντότητα ως αντισταθμισμένο στοιχείο
- **Αποτελεσματικότητα αντιστάθμισης:** Ο βαθμός στον οποίο οι μεταβολές στην εύλογη αξία ή οι ταμειακές ροές του αντισταθμισμένου στοιχείου που αποδίδονται σε αντισταθμισμένο κίνδυνο συμψηφίζονται από μεταβολές στην εύλογη αξία ή τις ταμειακές ροές του μέσου αντιστάθμισης

ΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ

20

Η αναγνώριση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης γίνεται μόνο εφόσον η οικονομική οντότητα καθίσταται ένας εκ των συμβαλλομένων του χρηματοοικονομικού μέσου.

- Ένα χρηματοοικονομικό μέσο που κατατάσσεται στην Εύλογη Αξία Μέσω Αποτελεσμάτων αρχικά λογίζεται στην εύλογη αξία
- Ένα χρηματοοικονομικό μέσο που δεν κατατάσσεται στην Εύλογη Αξία Μέσω Αποτελεσμάτων αρχικά λογίζεται στην εύλογη αξία, πλέον τα άμεσα κόστη της συναλλαγής, δηλαδή τα πρόσθετα κόστη που έχουν άμεση σχέση με την απόκτηση, έκδοση ή και διάθεση του χρηματοοικονομικού μέσου

ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

21

- Για σκοπούς αποτίμησης ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:
 - ✓ χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων
 - ✓ διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις
 - ✓ δάνεια και απαιτήσεις
 - ✓ διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
- Η οικονομική οντότητα μπορεί να χρησιμοποιεί άλλες περιγραφές για τις κατηγορίες αυτές ή άλλη κατηγοριοποίηση κατά την παρουσίαση των πληροφοριών στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

22

- Εξαρτάται από την ταξινόμησή τους σε μία από τις τέσσερις κατηγορίες που προβλέπει το παρόν πρότυπο. Συνεπώς:
 - ✓ τα χρημ.περ.στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων αποτιμώνται στην εύλογη αξία και τα κέρδη/ζημιές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα
 - ✓ τα δάνεια και οι απαιτήσεις, αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου και τα έσοδα/έξοδα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα
 - ✓ οι διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου και τα έσοδα/έξοδα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα

ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

23

- ✓ τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώνται στην εύλογη αξία και τα κέρδη/ζημιές αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα και σωρευτικά στα ίδια κεφάλαια, παραμένοντας εκεί μέχρι το στοιχείο να αποαναγνωρισθεί. Στην περίπτωση αυτή το συσσωρευμένο υπόλοιπο στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρεται στα αποτελέσματα
 - ✓ οι συμμετοχικοί τίτλοι που δεν είναι εισηγμένοι και η εύλογη αξία τους δεν μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, αποτιμώνται στο κόστος
 - ✓ τα παράγωγα που είναι συνδεδεμένα και διακανονίζονται με Συμμετοχικούς Τίτλους που αποτιμώνται στο κόστος, αποτιμώνται και αυτά στο κόστος
 - ✓ τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία για αντιστάθμιση, αποτιμώνται με βάση τη λογιστική της αντιστάθμισης
- ⇒ Όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός αυτών που είναι στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, υπόκεινται σε ελέγχους απομείωσης.

ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

24

- **Μετά την αρχική αναγνώριση, οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος με τη μέθοδο του αποτελεσματικού επιτοκίου, εκτός από (συνέχεια):**
 - ✓ δεσμεύσεις παροχής δανείου με επιτόκια χαμηλότερα εκείνων της αγοράς. Ο εκδότης μιας τέτοιας δέσμευσης την αναγνωρίζει αρχικά στην εύλογη αξία, επιμετρώντας τη στη συνέχεια στο υψηλότερο ποσό μεταξύ του ποσού που αναγνωρίσθηκε βάσει του Δ.Λ.Π. 37 και του ποσού που αναγνωρίστηκε αρχικά απομειωμένο κατά τη σωρευμένη απόσβεση που αναγνωρίστηκε σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 18, όπου απαιτείται.
- Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που προσδιορίζονται ως αντισταθμισμένα στοιχεία υπόκεινται στις απαιτήσεις της λογιστικής αντιστάθμισης.

ΠΑΥΣΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

25

- Αρχικά καθορίζεται εάν η παύση αναγνώρισης επηρεάζει μέρος ή το σύνολο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου
- Το μέρος που εξετάζεται για παύση αναγνώρισης διαγράφεται εάν πληροί μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - αποτελείται μόνο από ειδικά προσδιοριζόμενες ταμιακές ροές προερχόμενες από χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο
 - αποτελείται μόνο από κατ' αναλογία μερίδιο των ταμιακών ροών ή
 - από κατ'αναλογία μερίδιο των ειδικώς προσδιοριζόμενων ταμιακών ροών
- Διαφορετικά η παύση αναγνώρισης εφαρμόζεται σε ολόκληρο το περιουσιακό στοιχείο

ΠΑΥΣΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

26

- **Παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου (ή μέρους του) μόνο αν:**
 - ✓ εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή
 - ✓ η οικονομική οντότητα μεταβιβάσει το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και η μεταβίβαση πληροί τους όρους για παύση αναγνώρισης, όπως χαρακτηριστικά ορίζονται στο Δ.Λ.Π. 39.

ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟΥ ΣΤΟΙΧΕΙΟΥ

27

➤ **Μεταβίβαση:**

- ❖ μόνο αν μεταβιβαστούν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή
- ❖ διατηρούνται τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, αλλά αναλαμβάνεται συμβατική δέσμευση για καταβολή των ταμειακών ροών σε έναν ή περισσότερους παραλήπτες, βάσει συμφωνίας που πληροί τις εξής προϋποθέσεις:

✓ Η οικονομική οντότητα δεν έχει δέσμευση να καταβάλει τα ποσά στους παρεπόμενους παραλήπτες εκτός αν εισπράξει ισότιμα ποσά από το αρχικό περιουσιακό στοιχείο.

✓ Οι όροι της σύμβασης μεταβίβασης απαγορεύουν στην οικονομική οντότητα να πωλήσει ή να δεσμεύσει το αρχικό περιουσιακό στοιχείο εκτός από εγγύηση της καταβολής των ταμειακών ροών στους παρεπόμενους παραλήπτες.

✓ Η οικονομική οντότητα έχει δέσμευση να εμβάσει κάθε ταμειακή ροή που εισπράττει για λογαριασμό των παρεπόμενων παραληπτών χωρίς ουσιαστική καθυστέρηση.

ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟΥ ΣΤΟΙΧΕΙΟΥ

28

- Κατά την μεταβίβαση χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου αξιολογείται ο βαθμός διατήρησης των κινδύνων και ωφελειών της κυριότητας του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου
 - Εάν οι κίνδυνοι και τα οφέλη έχουν μεταβιβαστεί ➡ παύση καταχώρισης του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου και καταχώριση διακεκριμένα κάθε δικαιώματος ή δέσμευσης που δημιουργήθηκε ή διατηρήθηκε κατά τη μεταβίβαση
 - Εάν οι κίνδυνοι και τα οφέλη έχουν διατηρηθεί ➡ συνέχιση αναγνώρισης του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου στο σύνολό του
 - Εάν δεν έχει ούτε διατηρήσει ούτε μεταβιβάσει ουσιαστικά του κινδύνους και τα οφέλη ➡ προσδιορίζεται εάν έχει διατηρηθεί ο έλεγχος του χρηματοοικονομικού στοιχείου
- Η μεταφορά κινδύνων και ωφελειών αξιολογείται μέσω της έκθεσης της επιχείρησης, πριν και μετά τη μεταβίβαση, στη μεταβλητότητα των ποσών και του χρονοδιαγράμματος των καθαρών ταμιακών ροών του μεταβιβαζόμενου στοιχείου
- Η διατήρηση του ελέγχου εξαρτάται από την δυνατότητα της οικονομικής οντότητας που έλαβε το στοιχείο να το πουλήσει

ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟΥ ΣΤΟΙΧΕΙΟΥ

29

- Παραδείγματα περιπτώσεων μεταφοράς των κινδύνων και ωφελειών
 - Πώληση, άνευ όρων, ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου
 - Πώληση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου, με δικαίωμα επαναγοράς του στην εύλογη αξία κατά τη στιγμή της επαναγοράς.
- Παραδείγματα περιπτώσεων μη μεταφοράς των κινδύνων και ωφελειών
 - Πώληση και επαναγορά ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου με καθορισμένη τιμή επαναγοράς, ή με τιμή που αντιστοιχεί στην τιμή πώλησης συν την απόδοση του δανειστή.
 - Πώληση χρηματοοικονομικού στοιχείου για την οποία όμως η οντότητα δίνει εγγυήσεις για τυχόν αποζημίωση του εκδοχέα σε περίπτωση που προκύψουν ζημίες

ΠΑΥΣΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ

30

- **Παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικής υποχρέωσης** ή μέρος αυτής στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης μόνο όταν εξοφλείται.
⇒ Όταν η δέσμευση που καθορίζεται στο συμβόλαιο εκπληρώνεται, ακυρώνεται ή εκπνέει.
- Αν γίνεται αναδιαπραγμάτευση της υποχρέωσης και αλλάζουν οι όροι, λογιστικά εξοφλείται η αρχική και αναγνωρίζεται η νέα.
- Αν από το κλείσιμο της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης δημιουργείται διαφορά, αυτή μεταφέρεται στα κέρδη ή τις ζημιές της περιόδου.
- Αν μια χρηματοοικονομική υποχρέωση διαγράφεται και ένα τμήμα της επαναγοράζεται, υπολογίζεται αναλογία με βάση τις εύλογες αξίες, και αν προκύπτει διαφορά με το αντάλλαγμα μεταφέρεται στα κέρδη ή τις ζημιές της περιόδου.

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ ΚΑΝΟΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ ΕΝΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟΥ ΣΤΟΙΧΕΙΟΥ

31

- Η μεταβίβαση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων θα λογιστικοποιείται με την ημερομηνία διακανονισμού ή την ημερομηνία συναλλαγής.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΥΠΟΨΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ

32

- Οι καλύτερες αποδείξεις εύλογης αξίας είναι οι χρηματιστηριακές τιμές σε μια ενεργό αγορά. Αν η αγορά για ένα χρηματοοικονομικό μέσο δεν είναι ενεργός, η οικονομική οντότητα καθορίζει την εύλογη αξία χρησιμοποιώντας μια τεχνική αποτίμησης.
- ➡ Σε αυτή την περίπτωση πρέπει να λαμβάνονται κυρίως υπόψη τα δεδομένα της αγοράς και όχι τόσο αυτά της εταιρίας, όπως συγκρίσιμες αγοραπωλησίες, ταμειακές ροές κλπ.
- Η εύλογη αξία μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης με χαρακτηριστικό απαίτησης (π.χ. μια κατάθεση όψεως) δεν είναι χαμηλότερη από το ποσό που είναι πληρωτέο κατ' απαίτηση, προεξοφλημένο από την πρώτη ημερομηνία που θα μπορούσε να απαιτηθεί η καταβολή του ποσού αυτού.

ΕΠΑΝΑΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ-Από και προς την κατηγορία των Χρημ.Περ.Στοιχείων στην Εύλογη αξία μέσω Αποτελεσμάτων

33

- Ένα παράγωγο μέσο δεν επαναταξινομείται από την κατηγορία των αποτιμώμενων στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων σε άλλη κατηγορία, ενώ το παράγωγο είναι υπό κατοχή ή έκδοση.
- Ένα χρηματοοικονομικό μέσο δεν επαναταξινομείται από την κατηγορία των αποτιμώμενων στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων σε άλλη κατηγορία, εάν κατά την αρχική αναγνώριση είχε λογιστικοποιηθεί από την οικονομική οντότητα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων και
- Αν ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο δεν κατέχεται πλέον για πώληση ή επαναγορά στο εγγύς μέλλον, αν και το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο μπορεί να έχει αποκτηθεί ή να διατηρείται κυρίως με σκοπό την πώληση ή επαναγορά του στο εγγύς μέλλον, μπορεί να επαναταξινομηθεί εκτός κατηγορίας αποτιμώμενων στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων αν πληρούνται ορισμένες απαιτήσεις:
 - Εάν η οικονομική οντότητα έχει την πρόθεση και τη δυνατότητα να διατηρήσει το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο για το προσεχές μέλλον ή μέχρι τη λήξη και ικανοποιείται ο ορισμός των δανείων και απαιτήσεων, μπορεί να επαναταξινομηθεί προς την κατηγορία των δανείων και απαιτήσεων και προς την κατηγορία των διαθέσιμων προς πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων .
 - Σε σπάνιες περιπτώσεις, μπορεί να γίνει επαναταξινόμηση σε άλλη κατηγορία

ΕΠΑΝΑΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ-Από και προς την κατηγορία των Χρηματ.Περ.Στοιχείων στην Εύλογη αξία μέσω Αποτελεσμάτων

34

- Η οικονομική οντότητα **δεν επαναταξινομεί οποιοδήποτε χρηματοοικονομικό μέσο από άλλη κατηγορία** στην κατηγορία των αποτιμώμενων στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, **μετά την αρχική του αναγνώριση.**
- Αν ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο επαναταξινομηθεί από την κατηγορία της εύλογης αξίας μέσω των αποτελεσμάτων, αποτιμάται στην εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία της επαναταξινόμησης.
 - Εάν μεταφέρεται προς την κατηγορία των διαθέσιμων προς πώληση περιουσιακών στοιχείων, τυχόν αγνωρισμένα κέρδη ή ζημίες στα αποτελέσματα δεν αντιλογίζονται.
 - Εάν μεταφέρονται στην κατηγορία των δανείων και απαιτήσεων, η εύλογη αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου κατά την ημερομηνία της επαναταξινόμησης καθίσταται το νέο ή το αποσβεσμένο του κόστος, κατά περίπτωση.

ΕΠΑΝΑΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ-Από την κατηγορία των Διακρατούμενων μέχρι τη λήξη

35

- Αν υπάρξει αλλαγή πρόθεσης ή δυνατότητας μιας οικονομικής οντότητας που δεν δικαιολογεί πλέον την απεικόνιση μιας επένδυσης ως διακρατούμενη μέχρι τη λήξη της, η επένδυση ανακατατάσσεται ως **διαθέσιμη προς πώληση** και αποτιμάται εκ νέου στην εύλογη αξία και η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας και της εύλογης αξίας αντιμετωπίζεται λογιστικά σύμφωνα με τα οριζόμενα από το παρόν Πρότυπο (αναγνώριση απευθείας στα ίδια κεφάλαια)
- Αν σημαντικού ύψους διακρατούμενων μέχρι τη λήξη επενδύσεων μεταφέρονται στην κατηγορία των διαθέσιμων προς πώληση επενδύσεων, τότε όλες οι υπόλοιπες διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις ανακατατάσσονται ως διαθέσιμες προς πώληση. Με την ανακατάταξη αυτή, η διαφορά μεταξύ της λογιστικής και της εύλογής τους αξίας αντιμετωπίζεται λογιστικά σύμφωνα με τα οριζόμενα από το παρόν Πρότυπο.

ΕΠΑΝΑΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ-Από την κατηγορία των Διαθέσιμων προς πώληση χρημ.περ.στοιχείων

36

- Χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ταξινομημένο ως διαθέσιμο για πώληση, το οποίο θα πληρούσε τον ορισμό των δανείων και των απαιτήσεων, μπορεί να επαναταξινομηθεί από την κατηγορία των διαθέσιμων προς πώληση στην **κατηγορία των δανείων και απαιτήσεων**, αν η οικονομική οντότητα έχει την πρόθεση και τη δυνατότητα να διατηρήσει το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο για το προσεχές μέλλον ή μέχρι τη λήξη.
- Η επαναταξινόμηση από διαθέσιμο προς πώληση σε **διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις** επιτρέπεται εφόσον υπάρχει αλλαγή της πρόθεσης ή της δυνατότητας της επιχείρησης να διακρατήσει το στοιχείο μέχρι τη λήξη του ή εφόσον έχει παρέλθει η χρονική περίοδος δύο ετών

ΕΠΑΝΑΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ-Από την κατηγορία των Διαθέσιμων προς πώληση χρημ.περ.στοιχείων

37

➤ Κάθε προγενέστερο κέρδος ή ζημία από αυτό το περιουσιακό στοιχείο που έχει αναγνωρισθεί απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια, αντιμετωπίζεται λογιστικά ως εξής:

✓ Στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου με καθορισμένη λήξη, το κέρδος ή η ζημία αποσβένεται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της εναπομένουσας ζωής της διακρατούμενης μέχρι τη λήξη επένδυσης, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του αποτελεσματικού επιτοκίου.

✓ Κάθε διαφορά μεταξύ του νέου αποσβεσμένου κόστους και του ποσού εξόφλησης στη λήξη επίσης αποσβένεται κατά τη διάρκεια της υπολειπόμενης ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου με τη χρήση της μεθόδου της εύλογης αξίας, ως παρομοίως προς την απόσβεση των υπέρ ή υπό το άρτιο ποσών.

✓ Αν το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο απομειωθεί μεταγενέστερα, κάθε κέρδος ή ζημία που είχε αναγνωρισθεί απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

ΕΠΑΝΑΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ-Από την κατηγορία των διαθέσιμων προς πώληση χρημ.περ.στοιχείων

38

- Κάθε προγενέστερο κέρδος ή ζημία από αυτό το περιουσιακό στοιχείο που έχει αναγνωρισθεί απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια, αντιμετωπίζεται λογιστικά ως εξής (συνέχεια):
 - ✓ Στην περίπτωση χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που δεν έχει καθορισμένη λήξη, το κέρδος ή η ζημία παραμένει στα Ίδια Κεφάλαια έως ότου πωληθεί ή διατεθεί το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, οπότε αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.
 - ✓ Αν το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο απομειωθεί μεταγενέστερα, κάθε προγενέστερο κέρδος ή ζημία που είχε αναγνωρισθεί απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

ΕΠΑΝΑΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ

- Αν καταστεί διαθέσιμο κάποιο αξιόπιστο μέτρο για χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή χρηματοοικονομική υποχρέωση που δεν ήταν διαθέσιμο προγενέστερα και το περιουσιακό στοιχείο ή η υποχρέωση απαιτείται να επιμετρηθεί στην εύλογη αξία, το περιουσιακό στοιχείο ή η υποχρέωση επαναμετράται στην εύλογη αξία και η διαφορά μεταξύ της λογιστικής και της εύλογης αξίας αντιμετωπίζεται λογιστικά σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο παρόν Πρότυπο.
- Αν, λόγω αλλαγής της πρόθεσης ή της δυνατότητας ή στη σπάνια περίπτωση που ένα αξιόπιστο μέτρο της εύλογης αξίας δεν είναι πλέον διαθέσιμο, καθίσταται δικαιολογημένη η εμφάνιση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης στο κόστος ή στο αποσβεσμένο κόστος αντί στην εύλογη αξία, η λογιστικά τηρούμενη εύλογη αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης κατά την ημερομηνία εκείνη αποτελεί το νέο κόστος ή αποσβεσμένο κόστος του, όπως αρμόζει.

ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΖΗΜΙΕΣ

40

➤ **Κέρδη ή ζημίες λόγω μεταβολής της εύλογης αξίας ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης, που δεν αποτελεί μέρος μιας αντισταθμιστικής σχέσης αντιμετωπίζονται λογιστικά ως εξής:**

❖ **Κέρδος ή ζημία επί ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης που κατατάσσεται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.**

❖ **Κέρδος ή ζημία επί διαθέσιμου προς πώληση χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου αναγνωρίζεται απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια, μέσω της κατάστασης μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων, εκτός από ζημίες απομείωσης και συναλλαγματικά κέρδη και ζημίες, μέχρι την παύση αναγνώρισης του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, οπότε το σωρευτικό κέρδος ή ζημία που είχε προηγουμένως αναγνωριστεί στα Ίδια Κεφάλαια αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.**

ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΖΗΜΙΕΣ

41

- Κέρδη ή ζημίες λόγω μεταβολής της εύλογης αξίας ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης, που δεν αποτελεί μέρος μιας αντισταθμιστικής σχέσης αντιμετωπίζονται λογιστικά ως εξής (συνέχεια) :

⇒ Ο υπολογιζόμενος τόκος με τη μέθοδο του αποτελεσματικού επιτοκίου αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα. Τα μερίσματα επί διαθέσιμου προς πώληση συμμετοχικού τίτλου αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν κατοχυρώνεται το δικαίωμα της οικονομικής οντότητας να λάβει πληρωμή.

- ❖ Το κέρδος ή η ζημία για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που απεικονίζονται στο αποσβεσμένο κόστος, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά την παύση αναγνώρισης ή την απομείωση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης και μέσω της διαδικασίας της απόσβεσης, εκτός αν πρόκειται για αντισταθμισμένα στοιχεία.

ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΖΗΜΙΕΣ

42

- Αν αναγνωριστούν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με τη λογιστική της ημερομηνίας διακανονισμού, κάθε μεταβολή στην εύλογη αξία του περιουσιακού στοιχείου κατά τη διάρκεια της περιόδου μεταξύ της ημερομηνίας της εμπορικής συναλλαγής και της ημερομηνίας του διακανονισμού δεν αναγνωρίζεται για περιουσιακά στοιχεία που απεικονίζονται στο κόστος ή το αποσβεσμένο κόστος, εκτός από ζημίες απομείωσης.
- Η μεταβολή στην εύλογη αξία για περιουσιακά στοιχεία που απεικονίζονται στην εύλογη αξία αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα ή στα Ίδια κεφάλαια.

ΑΠΟΜΕΙΩΣΗ ΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΜΗ ΕΙΣΠΡΑΞΙΜΟΤΗΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

43

➤ Στη λήξη της περιόδου αναφοράς γίνεται έλεγχος ύπαρξης αντικειμενικών ενδειξεων για τυχόν απομείωση αξίας ενός (ή ομάδας) χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου και επιβάρυνση της οικονομικής οντότητας με ζημίες απομείωσης.

➤ Περιλαμβάνουν παρατηρήσιμες πληροφορίες που περιέρχονται σε γνώση του κομιστή του περιουσιακού στοιχείου σχετικά με :

- ✓ σημαντική οικονομική δυσχέρεια του εκδότη ή του υπόχρεου
- ✓ διάρρηξη του συμβολαίου (π.χ. αθέτηση ή πλημμέλεια στις καταβολές τόκου ή κεφαλαίου)
- ✓ παροχή έκπτωσης από το δανειστή προς τον οφειλέτη, για λόγους οικονομικούς ή νομικούς που αφορούν την οικονομική δυσχέρεια του οφειλέτη, την οποία ο δανειστής δεν θα εξέταζε σε διαφορετική περίπτωση
- ✓ αύξηση του ενδεχομένου ότι ο οφειλέτης θα πτωχεύσει ή θα προβεί σε άλλη οικονομική αναδιοργάνωση
- ✓ εξαφάνιση μιας ενεργούς αγοράς για το υπόψη χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο λόγω οικονομικών δυσχερειών
- ✓ παρατηρήσιμα στοιχεία που υποδεικνύουν την ύπαρξη μετρήσιμης μείωσης των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών από ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων από την αρχική αναγνώριση των στοιχείων αυτών, αν και η μείωση δεν μπορεί ακόμα να εξατομικευθεί σε σχέση με τα μεμονωμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που συνθέτουν την ομάδα

ΑΠΟΜΕΙΩΣΗ ΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΜΗ ΕΙΣΠΡΑΞΙΜΟΤΗΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

44

- Η υποβάθμιση της πιστωτικής διαβάθμισης μιας οικονομικής οντότητας δεν αποτελεί από μόνη της απόδειξη απομείωσης αξίας, αν και σε συνδυασμό με άλλες διαθέσιμες πληροφορίες μπορεί να αποτελεί απόδειξη απομείωσης αξίας.
- Αντικειμενική απόδειξη απομείωσης αξίας για επένδυση σε συμμετοχικό τίτλο αποτελούν πληροφορίες για σημαντικές μεταβολές με αρνητικό αποτέλεσμα στην τεχνολογία, την αγορά, το οικονομικό ή νομικό περιβάλλον στο οποίο η οικονομική οντότητα δραστηριοποιείται, οι οποίες υποδεικνύουν ότι το κόστος της επένδυσης στον συμμετοχικό τίτλο δε μπορεί να ανακτηθεί.
- Μια σημαντική ή παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας μιας επένδυσης σε συμμετοχικό τίτλο κάτω του κόστους του, αποτελεί αντικειμενική απόδειξη απομείωσης αξίας.

ΑΠΟΜΕΙΩΣΗ ΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΜΗ ΕΙΣΠΡΑΞΙΜΟΤΗΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

45

➤ Σε περίπτωση ύπαρξης ενδείξεων απομείωσης, για:

-χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που απεικονίζονται στο αποσβεσμένο κόστος (δάνεια και απαιτήσεις ή διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις)

⇒ Το ποσό της ζημίας επιμετράται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, (εκτός από μελλοντικές πιστωτικές ζημίες που δεν έχουν πραγματοποιηθεί) προεξοφλημένες με το αρχικό αποτελεσματικό επιτόκιο του περιουσιακού στοιχείου.

⇒ Η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου μειώνεται είτε απευθείας (με πίστωση του λογαριασμού του περιουσιακού στοιχείου) είτε μέσω της χρήσης ενός λογαριασμού πρόβλεψης (ή αντίθετου λογαριασμού)

⇒ Το ποσό της ζημίας αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

⇒ Επιτρέπεται η αναστροφή απομείωσης με καταχώριση στα αποτελέσματα

ΑΠΟΜΕΙΩΣΗ ΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΜΗ ΕΙΣΠΡΑΞΙΜΟΤΗΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

46

➤ Σε περίπτωση ύπαρξης ενδείξεων απομείωσης, για:

- συμμετοχικούς τίτλους που αποτιμώνται στο κόστος

⇒ Το ποσό της ζημίας απομείωσης υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλημένων με το ισχύον επιτόκιο της αγοράς για παρεμφερή χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία.

⇒ Τέτοιες ζημίες απομείωσης δεν αναστρέφονται.

ΑΠΟΜΕΙΩΣΗ ΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΜΗ ΕΙΣΠΡΑΞΙΜΟΤΗΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

47

- Σε περίπτωση ύπαρξης ενδείξεων απομείωσης, για:
 - διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (π.χ. μία παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας κάτω του κόστους)
- ⇒ Η σωρευτική ζημία που είχε αναγνωριστεί απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια, αφαιρείται από τα Ίδια Κεφάλαια και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα, έστω και αν το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο δεν έχει πάψει να αναγνωρίζεται.
- Το ποσό της σωρευτικής ζημίας που αφαιρείται από το Ίδια Κεφάλαια και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα είναι η διαφορά μεταξύ του κόστους κτήσης μετά την αφαίρεση αποπληρωμών κεφαλαίου και αποσβέσεων και της τρέχουσας εύλογης αξίας, μείον κάθε ζημίας απομείωσης σε αυτό το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο η οποία είχε πρωτύτερα αναγνωριστεί στα αποτελέσματα.

ΑΠΟΜΕΙΩΣΗ ΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΜΗ ΕΙΣΠΡΑΞΙΜΟΤΗΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

48

- Σε περίπτωση που μεταγενέστερα το ύψος της ζημίας απομείωσης μειώνεται και η μείωση σχετίζεται αντικειμενικά με γεγονός που συμβαίνει μετά την αναγνώριση της απομείωσης, όπως για παράδειγμα η βελτίωση της πιστωτικής διαβάθμισης του οφειλέτη, η ζημία απομείωσης που είχε αναγνωρισθεί προηγουμένως αναστρέφεται είτε απευθείας είτε με την προσαρμογή σχετικού λογαριασμού πρόβλεψης.
- Η αναστροφή δεν οδηγεί σε λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, που υπερβαίνει το ύψος που θα είχε το αποσβεσμένο κόστος αν η απομείωση δεν είχε αναγνωρισθεί κατά την ημερομηνία της αναστροφής.

ΑΠΟΜΕΙΩΣΗ ΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΜΗ ΕΙΣΠΡΑΞΙΜΟΤΗΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

- Οι ζημίες απομείωσης που είχαν αναγνωριστεί στα αποτελέσματα για επένδυση σε συμμετοχικό τίτλο κατατασσόμενο ως διαθέσιμο προς πώληση, δεν αναστρέφονται μέσω των αποτελεσμάτων αλλά μέσω ιδίων κεφαλαίων.
- Στην περίπτωση που μεταγενέστερα αυξάνεται η εύλογη αξία ενός χρεωστικού τίτλου κατατασσόμενου ως διαθέσιμου προς πώληση και η αύξηση σχετίζεται αντικειμενικά με γεγονός που πραγματοποιείται μετά την αναγνώριση στα αποτελέσματα της ζημίας απομείωσης, η ζημία απομείωσης αναστρέφεται και η αναστροφή αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ

50

- **Το ΔΛΠ 39 για το λογιστικό χειρισμό των παραγώγων τα ταξινομεί:**
 - ➡ Παράγωγα που ταξινομούνται στην κατηγορία των χρηματοοικονομικών μέσων αποτιμώμενων στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (αποκτώνται για εμπορικούς σκοπούς καθώς και τα παράγωγα που δεν χαρακτηρίζονται ως μέσα αντιστάθμισης)
 - ➡ Παράγωγα που χρησιμοποιούνται ως μέσα αντιστάθμισης κινδύνων
 - .
- Παραδείγματα παραγώγων:
 - Δικαιώματα Προαίρεσης (Options)
 - Συμβόλαια Μελλοντικής Εκπλήρωσης (Futures)
 - Προθεσμιακά Συμβολαία (Forwards)
 - Ανταλλαγές (Swaps)

ΕΝΣΩΜΑΤΩΜΕΝΑ ΠΑΡΑΓΩΓΑ

51

➤ Ενσωματωμένο Παράγωγο:

✓ Ένα επιμέρους στοιχείο ενός υβριδικού (σύνθετου) χρηματοοικονομικού μέσου που περιλαμβάνει και ένα μη παράγωγο κύριο συμβόλαιο.

⇒ Ορισμένες από τις ταμειακές ροές του σύνθετου μέσου κυμαίνονται όπως ένα αυτοτελές παράγωγο.

✓ Τροποποιεί μερικές ή το σύνολο των ταμειακών ροών που θα προέκυπταν από το μη παράγωγο κύριο συμβόλαιο, σύμφωνα όμως με τους όρους που ακολουθεί ένα παράγωγο, δηλαδή βασιζόμενες σε ένα καθορισμένο επιτόκιο, τιμή χρηματοοικονομικού μέσου, τιμή εμπορευμάτων, συναλλαγματική ισοτιμία, δείκτη τιμών ή επιτοκίων ή άλλες μεταβλητές, με την προϋπόθεση, στην περίπτωση μιας μη χρηματοοικονομικής μεταβλητής, ότι η μεταβλητή δεν αφορά συγκεκριμένο συμβαλλόμενο.

ΕΝΣΩΜΑΤΩΜΕΝΑ ΠΑΡΑΓΩΓΑ

52

➤ **Ενσωματωμένο Παράγωγο:**

✓ Διαχωρίζεται από το κύριο συμβόλαιο και αντιμετωπίζεται λογιστικά ως παράγωγο μόνον εάν:

❖ τα οικονομικά χαρακτηριστικά και οι κίνδυνοι του ενσωματωμένου παραγώγου δεν είναι στενά συνδεδεμένα με τα οικονομικά χαρακτηριστικά και τους κινδύνους του κύριου συμβολαίου

❖ ένα ιδιαίτερο χρηματοοικονομικό μέσο με τους ίδιους όρους όπως το ενσωματωμένο παράγωγο θα πληρούσε τον ορισμό ενός παραγώγου (θα μπορούσε να υπάρξει σαν αυτοτελές παράγωγο) και

❖ το υβριδικό (σύνθετο) μέσο δεν αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

ΕΝΣΩΜΑΤΩΜΕΝΑ ΠΑΡΑΓΩΓΑ

53

- Ένα σύνθετο συμβόλαιο μπορεί να αναγνωριστεί από την οικονομική οντότητα στο σύνολό του ως χρηματοοικονομικό στοιχείο ή χρηματοοικονομική υποχρέωση και να αποτιμηθεί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων *(είτε τα οικονομικά χαρακτηριστικά του παραγώγου συνδέονται στενά με τα χαρακτηριστικά του κύριου συμβολαίου, είτε όχι)*
- Όταν τα οικονομικά χαρακτηριστικά του παραγώγου δεν συνδέονται στενά με αυτά του κύριου συμβολαίου, η επιχείρηση μπορεί να διαχωρίσει το συμβόλαιο σε παράγωγο και κύριο συμβόλαιο. Το παράγωγο κατατάσσεται στην κατηγορία των χρηματοοικονομικών μέσων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, ενώ το κύριο συμβόλαιο σε οποιαδήποτε κατηγορία από αυτές που ορίζει το παρόν πρότυπο

ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΗ

54

Η τεχνική της αντιστάθμισης χρησιμοποιείται έτσι ώστε να μειωθούν οι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι (συναλλαγματικό κίνδυνο, κίνδυνο επιτοκίου, της αγοράς, πιστωτικό κίνδυνο) που τυχόν αντιμετωπίζει μία οικονομική οντότητα. Οι κίνδυνοι αυτοί μπορούν να προκαλέσουν μεταβολή σε εύλογες αξίες, άρα και στα αποτελέσματα ή και στις ταμειακές ροές της οντότητας.

π.χ.: Η ύπαρξη **εμπορικών απαιτήσεων από πελάτες του εξωτερικού**, συνοδεύεται από τον κίνδυνο μείωσης της αξίας των απαιτήσεων αυτών λόγω μεταβολών στη συναλλαγματική ισοτιμία, συνεπώς ένα **προθεσμιακό συμβόλαιο συναλλάγματος (currency forward)** θα μπορούσε να αντισταθμίσει αυτό τον κίνδυνο

Με τη λήψη ενός **δανείου με κυμαινόμενο επιτόκιο**, ελλοχεύει ο κίνδυνος για μελλοντική πληρωμή περισσότερων τόκων από μία αύξηση του επιτοκίου, συνεπώς ένα **συμβόλαιο ανταλλαγής επιτοκίων (interest rate swap)** θα μπορούσε να αντισταθμίσει τον κίνδυνο κ.α.

ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΗ

55

- Για προσδιορισμένη σχέση αντιστάθμισης μεταξύ ενός μέσου αντιστάθμισης και ενός αντισταθμισμένου στοιχείου, τα προκύπτοντα κέρδη ή ζημίες υπολογίζονται επί του αντισταθμισμένου μέσου και του αντισταθμισμένου στοιχείου.

ΜΕΣΑ ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΗΣ

56

- Το Δ.Λ.Π. 39 δεν περιορίζει τις συνθήκες υπό τις οποίες ένα παράγωγο μπορεί να προσδιοριστεί ως μέσο αντιστάθμισης.
- Ωστόσο, ένα μη παράγωγο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μια μη παράγωγη χρηματοοικονομική υποχρέωση μπορεί να προσδιοριστεί ως μέσο αντιστάθμισης στην περίπτωση αντιστάθμισης συναλλαγματικού κινδύνου.
- Για τους σκοπούς της λογιστικής αντιστάθμισης, μόνο μέσα τα οποία εμπλέκουν μέρος που δεν ανήκει στην αναφέρουσα οικονομική οντότητα μπορούν να προσδιοριστούν ως μέσα αντιστάθμισης.
- Οικονομικές οντότητες ενός ενοποιημένου ομίλου ή τα επιμέρους τμήματα μιας οικονομικής οντότητας ενδέχεται να υπεισέρχονται σε αντισταθμιστικές συναλλαγές με άλλες οικονομικές οντότητες του ομίλου ή τμήματα της ίδιας οικονομικής οντότητας.
Για τέτοιες συναλλαγές αντιστάθμισης δεν εφαρμόζεται λογιστική αντιστάθμισης στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του.

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΗΣ

57

- Μια σχέση αντιστάθμισης προσδιορίζεται από την οικονομική οντότητα για ένα μέσο αντιστάθμισης στο σύνολό του, εκτός από:
 - τον διαχωρισμό της εσωτερικής αξίας και της διαχρονικής αξίας ενός συμβολαίου δικαιώματος προαίρεσης,
 - τον διαχωρισμό του στοιχείου του επιτοκίου και της τρέχουσας τιμής ενός προθεσμιακού συμβολαίου

- Σε μια σχέση αντιστάθμισης είναι δυνατό να αντιστοιχίζεται μέρος του μέσου αντιστάθμισης.

- Ένα μοναδικό μέσο αντιστάθμισης μπορεί να προσδιοριστεί ως αντιστάθμιση για πλέον του ενός είδους κινδύνου αν:
 - ✓ οι αντισταθμισμένοι κίνδυνοι προσδιορίζονται με σαφήνεια
 - ✓ η αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης αποδεικνύεται
 - ✓ είναι δυνατό να υπάρξει επιβεβαίωση της συγκεκριμένης αντιστοίχησης του αντισταθμιστικού μέσου και των διαφόρων θέσεων σε κίνδυνο

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΗΣ

58

- Δύο ή περισσότερα παράγωγα ή τμήματα αυτών μπορεί να ληφθούν συνδυαστικά και να προσδιοριστούν από κοινού ως μέσο αντιστάθμισης, συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης που οι κίνδυνοι που προκύπτουν από κάποια παράγωγα αντισταθμίζει εκείνους που ανακύπτουν από άλλα.
- Εντούτοις, ανώτατο και κατώτατο όριο διακύμανσης επιτοκίων ή άλλο μέσο αντιστάθμισης που συνδυάζει πωληθέν δικαίωμα προαίρεσης και αγορασθέν δικαίωμα προαίρεσης δεν θεωρείται μέσο αντιστάθμισης αν είναι, στην ουσία, καθαρό πωληθέν δικαίωμα προαίρεσης.

ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

59

➤ Το αντισταθμισμένο στοιχείο μπορεί να είναι:

- ✓ ένα μοναδικό περιουσιακό στοιχείο, μια υποχρέωση, μια βέβαιη δέσμευση, μια πολύ πιθανή προσδοκώμενη συναλλαγή ή μια καθαρή επένδυση σε εκμετάλλευση στο εξωτερικό,
- ✓ μια ομάδα περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων, βέβαιων δεσμεύσεων, πολύ πιθανών προσδοκώμενων συναλλαγών ή καθαρών επενδύσεων σε εκμετάλλευση στο εξωτερικό με παρεμφερή χαρακτηριστικά ή
- ✓ μόνο για αντιστάθμιση του κινδύνου επιτοκίου χαρτοφυλακίου, ένα τμήμα του χαρτοφυλακίου των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων που μοιράζονται τον αντισταθμισμένο κίνδυνο

ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

60

- Για σκοπούς λογιστικής αντιστάθμισης, μόνο περιουσιακά στοιχεία, βέβαιες δεσμεύσεις και πολύ πιθανές προσδοκώμενες συναλλαγές στις οποίες εμπλέκεται μέρος που δεν ανήκει στην οικονομική οντότητα μπορούν να προσδιοριστούν ως αντισταθμισμένα στοιχεία.
- Εξαίρεση:
Ο συναλλαγματικός κίνδυνος ενός ενδοεταιρικού χρηματικού στοιχείου μπορεί να θεωρηθεί κατάλληλο αντισταθμιζόμενο στοιχείο στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις αν καταλήγει σε άνοιγμα σε κέρδη ή ζημίες από συναλλαγματικές ισοτιμίες που δεν απαλείφονται πλήρως με την ενοποίηση σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 21.

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΩΣ ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

61

- Αν το αντισταθμισμένο στοιχείο είναι χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή χρηματοοικονομική υποχρέωση, μπορεί να αντισταθμίζεται εν μέρει ως προς τις ταμειακές του ροές ή την εύλογη αξία του.

❖ Παράδειγμα:

Ένα αναγνωρίσιμο και διακεκριμένα μετρήσιμο σκέλος της αναφοράς στον κίνδυνο επιτοκίου ενός τοκοφόρου περιουσιακού στοιχείου ή μιας τοκοφόρου υποχρέωσης μπορεί να προσδιοριστεί ως αντισταθμισμένος κίνδυνος.

- Σε μια αντιστάθμιση εύλογης αξίας της έκθεσης στον κίνδυνο επιτοκίου ενός χαρτοφυλακίου χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων το σκέλος που αντισταθμίζεται μπορεί να προσδιοριστεί με βάση ενός ποσού συναλλάγματος αντί ως μεμονωμένα περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.

❖ Παράδειγμα:

Σε περίπτωση αντιστάθμισης χαρτοφυλακίου που περιέχει προπληρωθέντα περιουσιακά στοιχεία, μπορεί να αντισταθμιστεί τη μεταβολή στην εύλογη αξία που αποδίδεται σε μεταβολή αντισταθμισμένου επιτοκίου βάσει αναμενόμενων, αντί συμβατικών, ημερομηνιών αναπροσαρμογής επιτοκίων.

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΟΜΑΔΑΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΩΣ ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- Τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία προσδιορίζονται ως αντισταθμισμένο στοιχείο έναντι συναλλαγματικού κινδύνου ή στο σύνολό του έναντι κάθε κινδύνου, λόγω δυσκολίας απομόνωσης και αναλογικής επιμέτρησης του μεγέθους της μεταβολής των ταμειακών ροών ή της εύλογης αξίας που οφείλονται σε συγκεκριμένους κινδύνους, εκτός του συναλλαγματικού κινδύνου.
- Παρεμφερή περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις συναθροίζονται και αντισταθμίζονται ως ομάδα μόνο αν τα επιμέρους περιουσιακά στοιχεία ή οι επιμέρους υποχρεώσεις της ομάδας μοιράζονται την έκθεση σε κίνδυνο που προσδιορίζεται ως αντισταθμισμένη.

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΗΣ

63

➤ Η λογιστική αντιστάθμιση αναγνωρίζει τη συμψηφιστική επίδραση των μεταβολών των εύλογων αξιών του μέσου αντιστάθμισης και του αντισταθμισμένου στοιχείου στα αποτελέσματα.

➤ Σχέσεις αντιστάθμισης:

✓ εύλογης αξίας

αντιστάθμιση της έκθεσης στη διακύμανση της εύλογης αξίας αναγνωρισμένου περιουσιακού στοιχείου ή υποχρέωσης ή μη αναγνωρισμένης βέβαιης δέσμευσης ή μέρος αυτών που οφείλεται σε συγκεκριμένο κίνδυνο και θα μπορούσε να επηρεάσει τα αποτελέσματα

✓ ταμειακών ροών

αντιστάθμιση της έκθεσης στη μεταβλητότητα των ταμειακών ροών που αποδίδεται σε συγκεκριμένο κίνδυνο που σχετίζεται με αναγνωρισμένο περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση ή μια πολύ πιθανή προσδοκώμενη συναλλαγή και θα μπορούσε να επηρεάσει τα αποτελέσματα

✓ καθαρής επένδυσης σε εκμετάλλευση στο εξωτερικό (ΔΛΠ 21)

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΗΣ

64

➤ **Απαιτούμενοι όροι λογιστικής αντιστάθμισης:**

- ✓ Κατά την έναρξη της αντιστάθμισης υπάρχει επίσημος προσδιορισμός και τεκμηρίωση της αντισταθμιστικής σχέσης και της επιδίωξης της οικονομικής οντότητας αναφορικά με τη διαχείριση του κινδύνου και της στρατηγικής της για την ανάληψη της αντιστάθμισης.
- ✓ Η αντιστάθμιση αναμένεται να είναι άκρως αποτελεσματική ως προς τον συμψηφισμό των μεταβολών της εύλογης αξίας ή των ταμειακών ροών που αποδίδονται στον αντισταθμισμένο κίνδυνο, σύμφωνα με την τεκμηριωμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου για την εν λόγω σχέση αντιστάθμισης.
- ✓ Η αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης προσδιορίζεται-επιμετράται με αξιοπιστία.
- ✓ Η αντιστάθμιση αξιολογείται σε συνεχιζόμενη βάση έτσι ώστε να είναι άκρως αποτελεσματική καθ' όλες τις καλυπτόμενες περιόδους αναφοράς για τις οποίες είχε προσδιοριστεί.
- ✓ Σχετικά με τις αντισταθμίσεις ταμειακών ροών, η προσδοκώμενη συναλλαγή που αποτελεί το υποκείμενο της αντιστάθμισης πρέπει να είναι πολύ πιθανή και να παρουσιάζει έκθεση στον κίνδυνο μεταβολής των ταμειακών ροών η οποία ενδέχεται να επηρεάσει τα αποτελέσματα.

ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΕΙΣ ΕΥΛΟΓΗΣ ΑΞΙΑΣ

65

➤ Λογιστική αντιμετώπιση αντιστάθμισης εύλογης αξίας:

- ✓ το κέρδος ή η ζημία από την εκ νέου αποτίμηση του μέσου αντιστάθμισης στην εύλογη αξία (για παράγωγο μέσο αντιστάθμισης) ή το συνθετικό στοιχείο σε ξένο νόμισμα της λογιστικής του αξίας, με βάση το Δ.Λ.Π. 21 (για μη παράγωγο μέσο αντιστάθμισης), αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα
 - ✓ η λογιστική αξία του αντισταθμισμένου στοιχείου προσαρμόζεται μέσω αποτελεσμάτων με το κέρδος ή τη ζημία που προκύπτει από το αντισταθμισμένο στοιχείο και αφορά στον αντισταθμισμένο κίνδυνο.
- ⇒ Εφαρμόζεται εάν το αντισταθμισμένο στοιχείο αποτιμάται στο κόστος.

✓ Κάθε απορρέουσα προσαρμογή στη λογιστική αξία ενός αντισταθμισμένου χρηματοοικονομικού μέσου για το οποίο χρησιμοποιείται η μέθοδος του αποτελεσματικού επιτοκίου αποσβένεται στα αποτελέσματα.

✓ Η απόσβεση μπορεί να αρχίσει με την εμφάνιση της προσαρμογής και αρχίζει το αργότερο κατά το χρόνο που το αντισταθμισμένο στοιχείο παύει να προσαρμόζεται για μεταβολές στην εύλογη αξία του απορρέουσες από τον αντισταθμισμένο κίνδυνο.

✓ Η απόσβεση βασίζεται σε επανυπολογιζόμενο αποτελεσματικό επιτόκιο κατά την ημερομηνία της έναρξης της απόσβεσης.

ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΕΙΣ ΕΥΛΟΓΗΣ ΑΞΙΑΣ

66

- **Διακοπή λογιστικής αντιστάθμισης εύλογης αξίας αν:**
 - ✓ το αντισταθμιστικό χρηματοοικονομικό μέσο εκπνεύσει ή πωληθεί, διακοπεί ή
 - ✓ η αντιστάθμιση δεν πληροί εφεξής τις προϋποθέσεις εφαρμογής της αντισταθμιστικής λογιστικής ή
 - ✓ η οικονομική οντότητα ανακαλέσει τον προσδιορισμό ως μέσο αντιστάθμισης

ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΕΙΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

67

- **Λογιστική αντιμετώπιση αντιστάθμισης ταμειακών ροών:**
 - ✓ το μέρος του κέρδους ή της ζημίας του αντισταθμιστικού μέσου που τεκμηριώνεται ως αποτελεσματική αντιστάθμιση αναγνωρίζεται απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια μέσω της κατάστασης μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων
 - ✓ το αναποτελεσματικό μέρος του κέρδους ή της ζημίας του μέσου αντιστάθμισης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα

ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΕΙΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

68

➤ **Διακοπή λογιστικής αντιστάθμισης ταμειακών ροών αν:**

- ✓ Το μέσο αντιστάθμισης εκπνεύσει ή πωληθεί, διακοπεί ή ασκηθεί.
- ✓ Η αντιστάθμιση δεν πληροί εφεξής τις προϋποθέσεις εφαρμογής της αντισταθμιστικής λογιστικής.

⇒ Το συσσωρευμένο κέρδος ή η ζημία από το μέσο αντιστάθμισης που συνεχίζει να αναγνωρίζεται απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια, κατά το χρόνο που η αντιστάθμιση ήταν ενεργός αναγνωρίζεται διακεκριμένα στα Ίδια Κεφάλαια μέχρι την πραγματοποίηση της προσδοκώμενης συναλλαγής.

ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΕΙΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

69

➤ Διακοπή λογιστικής αντιστάθμισης ταμειακών ροών αν (συνέχεια):

- ✓ Η προσδοκώμενη συναλλαγή δεν αναμένεται πλέον να συμβεί, οπότε το κάθε σχετικό συσσωρευμένο κέρδος ή ζημία από το μέσο αντιστάθμισης που συνεχίζει να αναγνωρίζεται απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια, από το χρόνο που η αντιστάθμιση ήταν ενεργός, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

⇒ Μια προσδοκώμενη συναλλαγή που δεν είναι πλέον πολύ πιθανή μπορεί να συνεχίσει να αναμένεται να συμβεί.

- ✓ Η οικονομική οντότητα ανακαλεί τον προσδιορισμό.

⇒ Για αντισταθμίσεις μιας προσδοκώμενης συναλλαγής, το συσσωρευμένο κέρδος ή η ζημία από το μέσο αντιστάθμισης που συνεχίζει να αναγνωρίζεται απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια, κατά το χρόνο που η αντιστάθμιση ήταν ενεργός αναγνωρίζεται διακεκριμένα στα Ίδια Κεφάλαια μέχρις ότου πραγματοποιηθεί η προσδοκώμενη συναλλαγή ή δεν αναμένεται πλέον να συμβεί.

ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΘΑΡΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ

70

- Οι αντισταθμίσεις μιας καθαρής επένδυσης σε εκμετάλλευση στο εξωτερικό, συμπεριλαμβανομένων των αντισταθμίσεων των χρηματικών στοιχείων που αντιμετωπίζονται λογιστικά ως μέρος της καθαρής επένδυσης, αντιμετωπίζονται λογιστικά με παρόμοιο τρόπο με τις αντισταθμίσεις ταμειακών ροών:
 - ✓ το σκέλος του κέρδους ή της ζημίας του αντισταθμιστικού μέσου που τεκμηριώνεται ως αποτελεσματική αντιστάθμιση αναγνωρίζεται απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια μέσω της κατάστασης μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων και
 - ✓ το αναποτελεσματικό σκέλος αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα
- Το κέρδος ή η ζημία από το μέσο αντιστάθμισης που αφορά στο αποτελεσματικό σκέλος της αντιστάθμισης που έχει αναγνωριστεί απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά τη διάθεση της εκμετάλλευσης στο εξωτερικό.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

71

- Δ.Λ.Π. 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα : Αναγνώριση και Αποτίμηση», Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (I.A.S.B.)
- Ντζανάτος Δημήτριος, (2008), «Τα Δ.Λ.Π. με απλά λόγια και οι διαφορές τους από τα Ελληνικά», Εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα
- Grant Thornton (2009), Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, Grant Thornton, Αθήνα
- Mackenzie, B., Coetsee, D., Njikizana, T., Chamboko, R., Colyvas, B and Hanekom, B. (2013) Wiley IFRS 2013: Interpretation and Application of International Financial Reporting Standards, Wiley